

יאי:

עין משפט
נר מצוה

פז א מיי פֿיל מהלכות יו"ט הל' יוד סמג לאון עה טוש"ע א"ח סי' תק סעיף ה':

פז ב מיי שס פ"ד הל' יז סמג שס טוש"ע א"ח סי' תקטו סעיף ה':

פז ג מיי פ"ג שס הלכה ד':

פז ד מיי שס פ"ד הלכה יב טוש"ע שס:

צ א ה מיי פכ"א מהלכות שבת הלכה כן סמג לאון סה טוש"ע א"ח סי' שכה סעיף כה:

צא ו מיי פ"א מהל' מטמא משכב ומושב הלכה י':

צב ז מיי פ"ד מהלכות יו"ט הל' יז טוש"ע א"ח סי' תקטו סעיף ה':

רבינו חננאל
אמר רב יהודה אמר שמואל מולח אדם כמה חתיכות כחות אצי"פ שאינו צריך אלא לחתיכה אחת. רב אדא בר אבהו מערים ומלח ליה גרמא גרמא, כגון דמלח האי חתיכה ואימלך, ואמר לא בעינא האי אחריזי בעינא. ירושלמי מערים ומלח הכא עד דמלח כולה. כלומר היה ממלח ע"ג העור מטע מטע. וישאל מאי תריסין אמר ערלא (תרי סר) תריסין חנויות. והני מילי דחנויות אבל דבתים לא. ושלשה דברים החיור סופן משום תחלתן ואילו הן, תריס חנויות משום להוציא תבלין וימני מאכל החיור לו, ואם תאמר לו אסור לטרוף בהן, כי יש בנין בכלים, מתחילה לא יפתח. וכן עוד לפני הדריסה, אם לא תחיר לו להניחו במקומו שטוח, לא שחוט תחילה. וכן החזרת רטיה במקדש כמקדוש בסוף עירובין. ורב יהודה אמר אף עם הארץ הפותח חבית ברגל, והמתחיל עיסתו ברגל, יגמור לאחר הרגל כ"י יהודה. ואע"ג דקי"ל מנע עם הארץ בחזקת טומאה הוא, הכא אם לא תטורף לו, לא אחי למיעבד לכתחילה. ושקלינן וטרינן בענין תריסי חנויות, ואסקא אביי בבישי לה ציר מן הצד דברי הכל אסור, כדתנן מחזירין ציר התחתון במקדש אבל לא במדינה, בשאין לה ציר כל עיקר. דברי הכל מותר, כי פליגי בבישי לה ציר באמצע, ב"ה סברי לא גורדין ומותר להחזיר.

ביצה פרק ראשון ביצה

מערים ומלַח גרמא גרמא. וכן רגילין העולם שמערימין^[א]

ואוכלין מעט מן המרגנולת ואוכלין הכבד ומיהו ה"ר

שמואל היה אומר היינו דוקא קודם אכילה אבל אחר אכילה לא י^ז:

אמר רחבא **אמר ר' יהודה**. פי' רש"י יש מפרשים דלהכי קאמר

התם לא מוכחא מלתא ^במשום דחזי למוזגא עליה הכא אתי למימר מ"ט שרו לי רבנן כי היכי דלא לסרח מה לי למשטמיניהו מה לי לממלחיניהו אמר רב יהודה אמר שמואל "מולח אדם כמה חתיכות בשר בבת אחת אע"פ שאינו צריך אלא לחתיכה אחת רב אדא בר אבהו מערים ומלח גרמא גרמא: **בתני'** ב"ש אומרים^ג אין מסלקין את התריסין ביום טוב וב"ה במתירין אף להחזיר: **גמ'** מאי תריסין אמר עולא תריסי חנויות ואמר עולא^ה שלשה דברים התירו סופן משום תחלתן ואלו הן עור לפני הדורסן ותריסי חנויות וחזרת רטיה במקדש ורחבא אמר רבי יהודה אף הפותח חביתו ומתחיל בעיסתו על גב הרגל ואליבא דרבי יהודה דאמר יגמור עור לפני הדורסן תנינא מהו דתימא טעמייהו דב"ה משום דחזי למוזגא עלייהו ואפילו מערב יום טוב גמי קמ"ל ה'התירו סופן משום תחלתן דיום טוב אין דערב ו"ט לא תריסי חנויות גמי תנינא [וב"ה מתירין אף להחזיר] מהו דתימא טעמייהו דב"ה משום^א דאין בנין בכלים ואין סתירה בכלים ואפילו דבתים גמי קמ"ל יהתירו סופן משום

תחלתן דחנויות אין דבתים לא חזרת רטיה במקדש גמי תנינא^ה המחזירין רטיה במקדש אבל לא במדינה מהו דתימא טעמא מאי משום דאין שבות במקדש אפילו כהן דלאו בר עבודה הוא קמ"ל התירו סופן משום תחלתן דבר עבודה אין דלאו בר עבודה לא פותח את חביתו גמי^ב תנינא הפותח את חביתו ומתחיל בעיסתו על גב הרגל ר' יהודה אומר יגמור וחכמים אומרים ילא יגמור מהו דתימא טומאת עם הארץ ברגל כטהרה שוויה רבנן ואע"ג דלא התחיל גמי קמ"ל התירו סופן משום תחלתן התחיל אין לא התחיל לא ועולא מאי טעמא לא אמר הא בפלוגתא לא קא מיירי הנך גמי פלוגתא נינהו^ו בית שמאי במקום בית הלל אינה משנה מתניתין דלא כי האי תנא דתניא "אמר רבי שמעון בן אלעזר מודים בית שמאי ובית הלל שמסלקין את התריסין ביום טוב לא נחלקו אלא להחזיר שבית שמאי אומרים אין מחזירין ובית הלל אומרים אף מחזירין כמה דברים אמורים בשיש להן ציר אבל אין להן ציר דברי הכל מותר והתניא בד"א בשאין להן ציר אבל יש להן ציר דברי הכל אסור אמר אביי ובישי להן ציר מן הצד דברי הכל אסור אין להן ציר כל עיקר דברי הכל מותר כי פליגי בשיש להן ציר באמצע מר

הסם לא מוכחא מילתא. שמהא שטיחתו לאורך עבוד דמימר אמר האי דשרי ליה רבנן לתמו לפני הדריסה מפני אורך יום טוב הסירו שאף שטיחתו אורך י"ט דחזי למוזגא עליה אבל הכא גבי חלצים כי שרית לשוטמן מוכחא מלתא שנתקון החלצים התרתו ואמי גמי לממלחיניהו ומליחה מאכזות מלאכות היא דכרז שיש צו עבוד דתנן (שבת דף עג.) והמולחו והמעבדו: **צבט אחס**. דחד טרחא לכלהו: **מעריס**. לאחר שכלל וז לאכלה היום אומר חכמה ערצה עלי לאכלה היום וחזר ומולח: **חנויז**. כמו מיכות הן ועומדות בשוק ואינן מחוברות לקרקע: **תריסין**. דלתות פתחיהן: **הסירו סופן**. שאינו אורך יום טוב: **משום סחלתן**. שהוא אורך יום טוב ואי לא שרית סופן לא עביד תחלתן: **עור לפני הדורסן**. הותרה שטיחתן משום שחיטתן: **תריסי חנויות**. הותרה חזרתן משום סולקן: ^(א) **וחזרם רטיה**. צצבת פרק כלל גדול (דף עה:): אמרו הממרח רטיה צצבת חייב משום ממחק: **במקדש**. לכהן שלקה צידו ואריך לעבוד עבודה וליעול רטיה מעל ידו שלא תהא חליטה צין ידו לעבודה מחזיר הרטיה לאחר עבודה דאי לא שרית ליה להחזירה לא שקיל ליה מעיקרא: **ורחבא אמר רבי יהודה**. י"מ ספק משמיה דרבי יהודה נשיאה ספק משמיה דרבי יהודה. ואמי אומר לא ראה רחבא את רבי יהודה נשיאה דהא מפומצדיתא הוה ולא מזינו שעלה לא"י ועוד כי אמרי' בעלמא^א) דייקן וגמר שמעתתא מפומיה דרביה כרחבא דפומצדיתא הוה לן למימר דאפילו ספקי דגברי גריס כדאמרינן דררצ יהודה צהכל שוחטין (חולין יח:). ונראה צעניי משום דרבו מוצקה היה ולא היה לומד מרצ אחר הוה קרי ליה רבי דלא נספקיה דררצ יהודה אחרינא: **אף הפוסח אס חניסו**. חצר כשהתחיל למכור יינו או ככרו לעולי רגלים ברגל וממשמשי זה יד הכל וטומאת עם הארץ ברגל טהורה כל ימות הרגל וצמה שנשאר לאחר הרגל נחלקו רבי יהודה וחכמים בפרק חומר בקדש (מגילה דף טו.) רבי יהודה אומר יגמור וימכרנה לחברים ולכל אדם ויהר שלא יגע עם הארץ עוד וחכמים אומרים לא יגמור ולא

גליון הש"ס

גמ' שלשה דברים החירו סופן. עיין ר"ה דף כג ע"ב מוס' ד"ה שיהו מהלכס ועיין יומא דף עז ע"ב ומו"ק דף ז ע"א:

א. עי' בהגהות הנ"ס וי"ה בגמ"א, ובתרי"פ א' וכן רגילי'ששמו'לח'ה'ה'תרגנולת ואוכלים ממנה הכבד.
ב. קאמר רבי. מוס' חולין ספ. ד"ה אמר. ג. אצי"פ שהוא לשון משונה... והוה ליה למימר אצטונות היתה כדאמר בפ"ק דפסחים דף י"ג: ושם.) מוס' שם.

א. עי' בהגהות הנ"ס וי"ה בגמ"א, ובתרי"פ א' וכן רגילי'ששמו'לח'ה'ה'תרגנולת ואוכלים ממנה הכבד.
ב. קאמר רבי. מוס' חולין ספ. ד"ה אמר. ג. אצי"פ שהוא לשון משונה... והוה ליה למימר אצטונות היתה כדאמר בפ"ק דפסחים דף י"ג: ושם.) מוס' שם.

ימכרנה עוד משום דנטמאת ברגל בנגע עם הארץ ונהי דכל ימות הרגל אשתראי שלא לצייסם מיהו לאחר הרגל חלה למפרע. ואשמעינן רחבא דרבי יהודה לא אמר יגמור אלא משום תחלתן דאי לא שרית ליה לא פתח ליה מעיקרא: **סנינא**. צמתניתין וצית הלל מתירין ומעולא מאי נפקא לן: **ואפילו מעי"ט**. שהופשט מצעוד יוס: **דערצ יוס טוב לא**. דליכא למיגזר משום תחילתן דאי גמי לא שרית ליה אינו נגנע מלשחוט מעי"ט^ו דהא יכול לשחוטו מצעוד יוס: **סנינא**. צמתניתין: **וצ"ה מתירין אף להחזיר** גרסינן: **דאין בנין בכלים**. אין איסור בנין וסתירה בכלים אלא צבתים הוא דנחייב צבנין כל דהו והעושה כלי או גומרו צייט או צצבת משום מכה צפטיש הוא דמחייב שהוא חיזו לכל גמר מלאכה או אם הוא דבר שהוא מחליקו חייב משום ממחק ואם לריך קלוע חייב משום מחחק וכן אורג או מסך או תופר אבל בנין וסתירה לא שייך צהו לאחיוצי צסלוק וחזרה דהא דתנן (שבת דף קצ:.) הצונה כל שהוא צבתים מנן והלכך צית הלל אפילו צבניות הצית שרו לסלק דלתותיהן ולהחזיר ואע"ג דלאו לשמחת י"ט קמ"ל עולא דאע"ג דאין בנין וסתירה בכלים קאסרי ליה צ"ה מדרבנן אי לאו משום תחלתן דחנויות שהן צרכי רצים אין אבל תריסי כלי הצית לא: **סנינא**. צעירוצין מחזירין רטיה במקדש אבל לא צמדינה: **מהו דסימא טעמא**. דהתירא משום דלא גזרו על השבות צצמקדש ולקשור רטיה וכן כל דבר רפואה שאין מלאכה אלא שבות הוא שגזרו חכמים בכל רפואות גזירה משום שחיקת סמנין^ז: **סנינא**. צחגינה: **כטהרה שוויה רבנן**. דאסמכוה אקרא כחש אחד חברים (שופטים ג.) וטעמא דרבי יהודה משום דלא הדרה חייאל ואע"ג דלא התחיל על גב הרגל למוכרה ואירע שנגע צה עם הארץ ברגל קאמר גמי רבי יהודה דאין נגעו מטמאה ואפי' לאחר הרגל קמ"ל רחבא דמשום תחלתן הוא: **צפלוגתא לא קא מיירי**. והא פליגי רבנן עלה: **מתניסין**. דקתני צסלוק גמי פליגי לאו כי האי תנא: **צשיש לנן ציר**. ידות לשני ראשין דדומות לצנין: **והסנינא**. צשאין להן ציר הוא דשרי צ"ה אבל צשיש כו': **אמר אציי**. דכולי עלמא תרוייהו הנך תנאי דצרייתא דפרשי לן פלוגתא דצ"ש וצ"ה: ^י **דצרי הכל אסור וצשאין לנן ציר כל עיקר דצרי הכל צ"ש וצ"ה: צשיש לנן ציר צאמצע**. כעין פליטי'א ותוחצין אותו צחור צאמצנע דופן פתח המיצה:

מר

מסורת הש"ס

א) [לעיל יוד, ג] ו[סס, א] [סס וי"ג], ד) עירובין קב:, ט) חגיגה כו., ו) [נדרבות לו: יצמות ט, ה] (ומוספ' פ"א,) ח) [נדרבות לג: א,] ט) [שבת גג: א,] י) [רי"ל דף ד"ה אסור וכן צשאין להס ציר ד"ה מוסר קאי אצ"ש וי"ה,] יז) [וע"ע מוספות לקמן ח: ד"ה ונלנד,] ט' ג"א אצטבא,

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה (וחומר רטיה וכו' משום ממחק במקדש) תח"מ וי"צ פ"א וחזרת רטיה בשבת במקדש לכהן סי':
(ב) ד"ה דערצ יוס טוב וכו' דהא יכול לשוטחו מצעד יוס: (ג) (תוב' ד"ה מערים וכו' שמערימן רצולין ואוכלין מעט מן המרגנולת כמור הכבד:
(ד) ד"ה אמר וכו' מפומיה דרביה קאי אהא:
(ה) ד"ה מהו וכו' מ"מ אסור דחיישינן שמה ימקע:

גליון הש"ס
גמ' שלשה דברים החירו סופן. עיין ר"ה דף כג ע"ב מוס' ד"ה שיהו מהלכס ועיין יומא דף עז ע"ב ומו"ק דף ז ע"א:

לעיו רש"י
פליט"א. בליטה.

מוסף תוספות

א. עי' בהגהות הנ"ס וי"ה בגמ"א, ובתרי"פ א' וכן רגילי'ששמו'לח'ה'ה'תרגנולת ואוכלים ממנה הכבד.
ב. קאמר רבי. מוס' חולין ספ. ד"ה אמר. ג. אצי"פ שהוא לשון משונה... והוה ליה למימר אצטונות היתה כדאמר בפ"ק דפסחים דף י"ג: ושם.) מוס' שם.